

*Emocionalita a expresivita, kritika
a hodnocení v on-line sportovních přenosech
a v reakcích fanoušků**

JANA HOFFMANNOVÁ**

1. Úvod

Téma emocí (a jejich vyjadřování) stojí dnes v popředí zájmu nejen lingvistiky, ale i dalších humanitních oborů. Jakkoli se dnes prosazuje řada nových přístupů k tomuto tématu, lze tu sledovat i historický vývoj zájmu o emoce. V českém prostředí, u představitelů Pražské školy je soustředěn kolem diferenciace jazykových funkcí; od spolupracovníka Pražanů K. Bühlera (1934) a jeho výrazové funkce („Ausdrucksfunktion“) vede cesta k přednímu členu Pražského lingvistického kroužku R. Jakobsonovi (1960) a jeho funkci emotivní. Ta bývá považována za určitý protipól funkce referenční, spojené při tvorbě textu se zaměřením produktora na obsah – zatímco funkce emotivní

---

* Příspěvek byl vypracován jako součást projektu č. 18-08651S podporovaného Grantovou agenturou České republiky.

** <https://orcid.org/0000-0003-8347>, Ústav pro jazyk český Akademie věd České republiky, Praha, hoffmannova@ujc.cas.cz

zahrnuje hlavně zaměření produktora na sebezprezentaci (vyjadřování vlastních citů, pocitů, postojů), ale může zahrnovat i působení na adresáta. Ostatně už v Tezích PLK z r. 1929 narážíme na pojmovou distinkci řeči *emocionální* (vybití emoce bez zřetele na posluchače) a *emotivní* (chce vyvolat emoce u posluchače) (Pražský lingvistický kroužek 1970: 42). Komunikaci emocionální (nezáměrné, spontánní projevy emocí) a emotivní (jejich záměrné vyvolávání) rozlišuje i S. Čmejrková (2019: 100). Zabývá se vztahem, resp. převahou buď *kognitivních*, nebo *emocionálních/emotivních* složek v textu. P. Kaderka (2010: 83) zase vyzdvihuje pojmovou dvojici *racionalita – emocionalita*; zdůrazňuje, že emocionalita může být v komunikaci manifestována jak na straně produktora, tak na straně recipienta, a rozvíjí interakční přístup ke studiu emocí požadovaný F. Danešem (1987, 1994, 2000). A v rámci tohoto přehledu základních pojmů musí být ještě aspoň zmíněn pojem *expresivita*: o různých názorech na vztah pojmů *emocionalita*, *emotivnost* a *expresivita* píše např. K. Mrázková (2013); slovenská lingvistka J. Klingová (2018) chápe expresivitu jako kategorii širší, nadřazenou (co je expresivní, je vždy také emocionální – nikoli naopak).¹

Zmíněný interakční přístup (rozpracovaný pro stylistiku v poslední době hlavně u O. Orgoňové a A. Bohunické) (Orgoňová, Bohunická 2018) je zvláště vhodný pro výzkum komunikace v mediální sféře a pro zkoumání emotivní funkce, která je tu výrazně zastoupena; vždyť publicisté se nesnaží pouze své publikum racionálně a věcně informovat, ale také (leckdy hlavně) ho upoutat, přesvědčit, pobavit. V repertoáru jazykových funkcí se nesetkáváme s funkcí „zábavní“; ale při analýzách současné mediální komunikace by měla vystoupit do popředí. Zároveň v mediální sféře posledních desetiletí, v období rozvoje digitální komunikace, lze asi nejlépe sledovat posun současné společnosti do „postpravdivé“ éry, do světa postfaktuálního/postfaktického.² V tomto světě, kde mají publicisté své publikum především zaujmout, bavit, nenudit (srov. už Postman 1999 a jeho *Ubavit se k smrti*), má své místo populismus, manipulace, dezinformace, „fake news“; ale i tam, kde žurnalisté respektují fakta a poskytují svým čtenářům/posluchačům/divákům seriózní informace, vystupuje do popředí práce s emocemi, to, že novináři „obhospodařují nálady“

¹ Lexikální expresivité byla věnována klasická monografie J. Zimy (1961).

² Srov. k tomu už Keyes (2004); v Čechách nedávno např. renomovaný publicista a teoretik médií K. Hvizďala (2016). Společnost pro německý jazyk (Gesellschaft für deutsche Sprache) zvolila slovo „postfaktický“ v r. 2016 slovem roku.

(Kaeser 2016), „surfují na vlnách pocitů“ (Roether 2018). Stylotvorní činitelé jako veřejnost, oficiálnost, objektivnost, neutralita ustupují do pozadí, mediální komunikace se přibližuje komunikaci privátní, prosazuje se neformálnost a zdůvěrnělý vztah mezi autory a adresáty.

Emocionalitu, emotivnost a expresivitu chci v této stati ukázat na určitém výseku z komunikace ve sféře sportovní. V poslední době zaznamenává značný rozvoj „sportovní lingvistika“ („lingvistika sportu“); věnují se jí především badatelé ze slovenského Prešova (srov. např. Slančová, Slančová 2014; Mergeš 2016; Bočák, Mergeš, Sasák 2019 aj.), ale dlouhodobě a soustavně i mj. lingvisté němečtí nebo rakouští (srov. sborník *The Linguistics of Football*, ed., Lavric, Pisek, Skinner, Stadler 2008; nebo monografii *Football, Language and Linguistics* od T. Müllera, 2007). A zajisté by se dalo – ve vztahu k příslušné komunikační sféře – uvažovat i o „stylistice sportu“. Výzkumné zaměření badatelů v této oblasti může být různé: zabývají se komunikací mezi samotnými sportovci nebo např. mezi sportovci a jejich trenéry (viz práce D. a T. Slančových a jejich spolupracovníků), většinou však poutá pozornost právě sportovní medialistika, tj. různé způsoby, jak o sportovním dění informují současná média včetně „nových médií“.

Zaměříme se nyní na poměrně nový žánr ze sportovní sféry, který si v posledních letech získal velkou oblibu – na tzv. on-line sportovní přenosy. I tento žánr už našel své speciální interprety, v České republice je to především brněnský anglista Jan Chovanec, autor monografie (2018) a řady studií na toto téma. V těchto přenosech provází komentátor sportovním utkáním nebo závodem fanoušky, kteří nemohou v té chvíli sledovat např. televizní přenos, sedí u svého počítače a ke sportovnímu přenosu si chvílemi „odskakují“ od práce, přepínají na něj. Přenos sleduje průběh utkání v čase, komentátor označuje jednotlivé minuty (někdy i sekundy) a přiřazuje jim textové jednotky (segmenty), v nichž zaznamenává situace nebo události na hřišti, kluzišti, tenisovém kurtu aj. Jednotlivé vstupy naskakují na monitoru zdola nahoru, při archivaci přenosu se pořadí převrací.

Ze stylistického pohledu jde o žánr značně nevyhraněný, oscilující mezi zprávou (ev. „rozšířenou zprávou“), komentářem a reportáží – tedy mezi všemi třemi hlavními skupinami publicistických žánrů, mezi žánry zpravodajskými, analytickými a beletristickými; záleží tu na přístupu jednotlivých komentátorů, a rovněž na rozdílném pojetí žánru na jednotlivých zpravodajských serverech. Pro projevy emocí poskytují nejvíce prostoru texty charakteru reportážního.

2. Data, metodologie

Pro svůj výzkum jsem využila data z českých on-line přenosů, především z utkání fotbalových (dvacet jedna přenosů, převážně z Ligy mistrů, Evropské ligy a naší Fortuna ligy), ale také hokejových (jedenáct přenosů z mistrovství světa, zimních olympijských her a naší Extraligy), doplňkově jsem zařadila i tři utkání tenisová (z grandslamových turnajů) a dva přenosy z olympijského biatlonu – celkem tedy 37 přenosů z let 2018 a 2019. Zhruba v polovině případů jsem navíc srovnávala paralelní přenosy na různých internetových serverech: Sport.cz, Sport.IDnes.cz, Sport.Aktualne.cz, Sport.Lidovky.cz, LiveSport.cz, IRozhlas.cz, Onlajny.com aj.

Na tyto psané (textové) sportovní přenosy navíc nezdědka reagují (v různých diskusních a názorových fórech) jejich adresáti, sportovní fanoušci („fans“) – buď spontánními „psanými výkřiky“ už v průběhu akce, nebo spíše hodnotícími vstupy brzo po skončení přenosu. Domnívám se, že je vhodné věnovat pozornost i těmto datům – především proto, že zde mají emoce opravdu volný průchod. Jde o dva různé, ale svým způsobem komplementární subdiskurzy společného hyperdiskurzu (tj. veřejné komunikace ve sportovní sféře), které umožňují sledovat záměrné i nezáměrné projevy emocí v řadě vrstev poměrně složité textové struktury, a sice

- projevy emocí hráčů, sportovců (poznáváme je zprostředkovaně z reportáží),

- projevy emocí fanoušků na hřišti, obecně na stadiónech (rovněž je poznáváme prostřednictvím komentátorů),

- projevy emocí samotných komentátorů (uvidíme dále, že je nelze vyloučit – přes nepochybnou profesionalitu těchto internetových publicistů, jejich snahu o objektivitu a racionalizaci reportáží),

- projevy emocí fanoušků jako účastníků internetové komunikace, adresátů reportáží, kteří emocionálně reagují jak na texty přenosů, tak hlavně na sportovní události, o nichž se z reportáží dovídají (třeba i na emocionální projevy hráčů nebo fanoušků soupeře).

Pro interpretaci všech těchto textových vrstev sledovaného diskurzu a vzájemného interakčního působení jeho účastníků volím induktivní postup. Kromě uvedených strukturních aspektů lze aspoň naznačit i aspekty sociologické či sociolingvistické (typologie fanoušků, jejich rozvrstvení). Zvláštní pozornost budu věnovat jazykovým prostředkům, které jsou v těchto textech hlavními nositeli emocionality, resp. expresivity a umožňují vyjádřit hodnocení pozitivní

nebo negativní; a případně i podílu typických prostředků psané elektronické komunikace.

3. Emocionalita v textech komentátorů

Od komentátorů (sportovních publicistů) lze jistě na jedné straně očekávat neutralitu a objektivitu. Tomuto požadavku na jejich profesionalitu nijak neodporuje, když např. komentují fotbalové utkání Ligy mistrů mezi špičkovými evropskými mužstvy (Real Madrid, FC Barcelona, Bayern Mnichov, Juventus Turín aj.) a když se nechají unést nadšením nad mimořádnými výkony hráčů (pozitivní projevy emocí) nebo naopak zklamáním ze zmařených šancí:

- (1) Tým Real Madrid CF právě vstřelil branku! **Neskutečné!** Po tristní chybě Juventusu před brankou se dostal před prakticky prázdnou branku CRISTIANO RONALDO, který z ostrého úhlu nahrával raději Vázquezovi. Tomu se však rána nepovedla, nicméně z dalšího pokusu se právě portugalský sniper odhodlal vystříhnout **neskutečně** nůžky a posílá Real Madrid do dvoubrankového vedení **famózní** brankou – 0:2! (Juventus Turín – Real Madrid, Liga mistrů, 3. 4. 2018, Sport.cz)
- (2) V obrovské šanci **nepochopitelně špatně** hlavičkoval Giorgio Chiellini! **Veliká škoda** pro Starou dámu, která mohla před poločasem vyrovnat. (Juventus Turín – Real Madrid, Liga mistrů, 3. 4. 2018, Sport.cz)

Ukázky č. (1) a (2) zároveň svědčí o tom, že ve fotbalových či hokejových zápasech jsou projevy emocionality, zážitkovosti spojeny nejčastěji s ústředními momenty vstřelení (ale i nevstřelení) gólu – jak se na to u hokejových zápasů zaměřila J. Klingová (2018). Dalšími ukázkami tu chci dokumentovat zajímavou strukturní pravidelnost, týkající se zejména přenosů na serveru Sport.cz: segmenty vztahující se ke vstřeleným gólům mají nejčastěji trojdílnou strukturu a názorně předvádějí oscilaci komentářů mezi racionalitou a emocionalitou.

V této trojdílné struktuře je první pozice závazně obsazena zvoláním, jež má ustálenou, stereotypní podobu: *Tým Liverpool FC právě vstřelil branku! Tým Bayern Mnichov právě vstřelil branku! Tým Real Madrid CF právě vstřelil branku!*

Na druhé pozici je emocionalita tohoto „výkřiku“ (poněkud oslabovaná tím, že má charakter opakovaného klišé) stupňována dalším zvoláním, např.: *Je vyrovnáno! Tak se konečně prosadili také hosté! Teď už se německý velkoklub ujímá vedení! Domáci vyrovnávají, jejich naděje znovu ožívají! A je tu drama! Tady to vypadá na pořádný debakl!*

Na třetí pozici pak obvykle emocionalitu střídá racionalita a následuje rozbor, resp. analytický dějový popis toho, jak branka padla. Celý trojdílný segment pak vypadá asi takto:

- (3) Tým Liverpool FC právě vstřelil branku! // Tady to vypadá na pořádný debakl! // Salah si na pravé straně pohrál s Jesusem a poté na zadní tyči oslovil naběhnuvšího ROBERTA FIRMINA. Posledně jmenovaný měl před sebou odkrytou bránu. (FC Liverpool – AS Řím, Liga mistrů, 24. 4. 2018, Sport.cz)
- (4) Tým Bayern Mnichov právě vstřelil branku! // A je tu drama! // Po centru Süleho téměř od rohového praporku se dostal ke střele JAMES RODRÍGUEZ. Napoprvé trefil jen Varaneho, od něhož se ale balón odrazil přímo do běhu kolumbijského záložníka, jenž zblízka neměl problém překonat Navase – 2:2. (Real Madrid – Bayern Mnichov, Liga mistrů, 1. 5. 2018, Sport.cz)

Nežřídka však zaznamenáváme, že i poslední část segmentu, racionální rozbor brankové situace, obsahuje hodnotící výrazy, které lze hodnotit jako průniky emocionality do racionální pasáže (přinášející hodnocení pozitivní, ale někdy i negativní):

- (5) Tým Bayern Mnichov právě vstřelil branku! // Teď už se německý velkoklub ujímá vedení! // Franck Ribéry z levé strany **krásně** odcentroval a přesně našel na zadní tyči nabíhajícího THIAGA ALCÂNTARU, jehož hlavičku ještě **nešťastně** tečoval do protipohybu Sorii kapitán Sevilly Sergio Escudero – 1:2. (FC Sevilla – Bayern Mnichov, Liga mistrů, 3. 4. 2018, Sport.cz)
- (6) Tým Liverpool FC právě vstřelil branku! // Pověstný bůr je na světě! // Rozehrávku rohového kopu si vzal na starost Milner, který to zkoušel cvičeným signálem. V houštině těl se do zakončení natlačil ROBERTO FIRMINO, jehož hlavička zapadla k tyči. **Neskutečně bídné** představení hostujících zadáků. (FC Liverpool – AS Řím, Liga mistrů, 24. 4. 2018, Sport.cz)
- (7) Tým AS Řím právě vstřelil branku! // Tak se konečně prosadili také hosté! // Nainggolan poslal **vynikající** nabídku na EDINA DŽEKA, který si hrudí zpracoval míč a poté **nekompromisně** zacílil. Lovren zřejmě podcenil předchozí souboj, to na **hezké** brance nic nemění. (FC Liverpool – AS Řím, Liga mistrů, 24. 4. 2018, Sport.cz)

Kromě gólových situací patří k exponovaným momentům z hlediska emocionality i konce dramatických utkání:

- (8) Konec zápasu. Real Madrid jako první v historii vítězí potřetí v řadě v Lize mistrů! **Neuvěřitelné** se stává skutkem, stále ještě trenérský zelenáč Zinedine Zidane dokázal již také jako trenér **neskutečnou** věc, **bravo!** (Real Madrid – FC Liverpool, Liga mistrů, 26. 5. 2018, Sport.cz)

Zatím v ukázkách nesporně převládaly (a u komentátorů v textových přenosech také převládají) pozitivní emoce, nadšená a pochvalná zvolání. Negativní, kritická vyjádření se vyskytují daleko méně, zatím např. v ukázce č. 2 (*nepochopitelně špatně hlavičkoval...*), ale i jinde: *vyrobil neuvěřitelnou chybu; obrovská hrubice v rozehrávce domácího celku je potrestána*. Předmětem kritiky se stává italský hráč v ukázce č. (9), ale snad nejvíce brankář Liverpoolu Loris Karius se svými „minelami“, což je výraz se značným kritickým potenciálem (10):

(9) Lorenzo Pellegrini ale všechno **zazdil**. Velice prudce nakopl míč, ale určitě ne tak, jak chtěl. Přestřelil úplně všechny své spoluhráče. (FC Liverpool – AS Řím, Liga mistrů, 24. 4. 2018, Sport.cz)

(10) 51.

Velká **minela** Lorise Kariuse! Gólman Liverpoolu lapil míč ve vápně, pak ale vyhodil míč přímo na nohu před ním stojícího KARIMA BENZEMU, neskutečné!
83.

Tým Real Madrid CF právě vstřelil branku! Karius dnes rozhodně nemá svůj den [...], další **minela** gólmána Liverpoolu! GARETH BALE si na pravé straně zpracoval míč po dlouhém pasu z levé strany, udělal pár kroků směrem k vápnu a vypálil, co poté předvedl Karius, to se vidí opravdu na této úrovni málokdy – míč mu propadl mezi rukama do branky.
93.

Konec zápasu [...], smutným hrdinou se stal gólman Liverpoolu Loris Karius, který se svými dvěma **minelami** výrazně podepsal na dnešním finále. (Real Madrid – FC Liverpool, Liga mistrů, 26. 5. 2018, Sport.cz)

A k projevům emocí u komentátora lze snad přičíst i momenty, kdy něco očekává, ale toto očekávání je zklamáno; nebo kdy se obává něčeho, co nakonec nenastane: *Mohl z toho být gól! Mohlo to být 3:1 pro Bayern! Mohlo být zle! Málem se hosté dostali do vedení!*

V dosavadních ukázkách jsme viděli více nebo méně emocionální projevy samotného komentátora; ten však někdy do komentáře zahrnuje i emoce a vášně planoucí na hřišti, a to

a) produkované samotnými hráči, např.:

(11) Ribérymu ve velice dobré pozici odskočil míč od kopačky a skončil u Navase. Domácí hráč pouze **zklamaně obrátil oči v sloup**. (Bayern Mnichov – Real Madrid, Liga mistrů, 25. 4. 2018, Sport.cz)

(12) Asensio přehnal svůj útočný důraz a na levé straně fauloval. Sice **nevěřičně kroutil hlavou**, ale poslušně se vrátil do obranného postavení. (Bayern Mnichov – Real Madrid, Liga mistrů, 25. 4. 2018, Sport.cz)

- (13) Je konec! Hráči Realu slaví postup do finále Ligy mistrů, v němž se poperou o třetí triumf v této soutěži v řadě. Naopak hostující hráči **smutně popadali na trávnik**. (Bayern Mnichov – Real Madrid, Liga mistrů, 25. 4. 2018, Sport.cz)
- (14) Ne, nepůjde to! Mohamed Salah (Liverpool) nebude moci dál pokračovat v zápase, bolest v rameni ho limituje natolik, že zápas pro něho skončil! **A ve tváři egyptského hráče jsou vidět slzy** [...], to je velká rána pro ambice Liverpoolu. (Real Madrid – FC Liverpool, Liga mistrů, 26. 5. 2018, Sport.cz)
- (15) Opět tedy ošetřování hráče přímo na hrací ploše, **plačící Carvajal nyní s obličejem v dlaních** odchází za postranní čáru a je to jasné, pro obránce Carvajala končí tento zápas! (Real Madrid – FC Liverpool, Liga mistrů, 26. 5. 2018, Sport.cz)

b) produkované diváky na stadiónu:

- (16) Na stadionu panuje skvělá atmosféra, neúnavně povzbuzující fandové ženou Bayern za srovnáním. (Bayern Mnichov – Real Madrid, Liga mistrů, 25. 4. 2018, Sport.cz)
- (17) Diváci v hledišti pískají, Real Madrid je od úvodního hvizdu pod tlakem Liverpoolu a to se divákům příliš nelíbí, pravděpodobně. (Real Madrid – FC Liverpool, Liga mistrů, 26. 5. 2018, Sport.cz)

Zaujímání postojů a vyjadřování emocí u komentátorů fotbalových zápasů zahraničních klubů lze ovšem v úhrnu považovat za poměrně zdrženlivé, někdy až „akademické“. Míra emotivnosti se zvyšuje při komentování vzájemných zápasů českých, moravských a slezských mužstev (tj. Fortuna ligy) nebo při těch vzácných příležitostech, kdy v Lize mistrů, případně v Evropské lize nastupuje naše mužstvo proti kvalitnímu zahraničnímu soupeři. V těchto případech leckdy komentátoři celkem nepokrytě fandí týmu z České republiky, přibývá nadšených (psaných) zvolání, zakončených vykřičníkem:

- (18) Tým SK Slavia Praha právě vstřelil branku! Je vyrovnáno! Slavia se dočkala branky! Lukáš Masopust z pravé strany odcentroval pod sebe. Traoré ještě našel MIROSLAVA STOCHA, který trefil Roga, od nějž si míč našel cestu do sítě! (FC Sevilla – Slavia Praha, Evropská liga, 7. 3. 2019, servery Sport.cz + Onlajny.com)
- (19) **Fantastický** Kolář! Slavia opět chybovala při rozehrávce. Do obrovské šance se dostal Rog, ale brankář Slavie **skvěle** vyběhl a šanci zlikvidoval! (FC Sevilla – Slavia Praha, Evropská liga, 7. 3. 2019, servery Sport.cz + Onlajny.com)

Na hokejových mistrovstvích světa či olympijských turnajích se komentátoři (zejména autoři přenosů na serveru Sport.cz) také neubrání tomu, aby ve vypjatých momentech nepodporovali české reprezentanty. (Srov. k tomu už Hoffmannová 2018.) Tady je ovšem vhodné poznamenat, že adresáti jejich

textů, tj. fanoušci – čtenáři textových přenosů tyto projevy emocí vítají (jak je patrné z některých jejich reakcí).

- (20) Tým Česko právě vstřelil branku! To jsou věci! Český národ slaví, deset minut před koncem se stává hrdinou mladý Martin Nečas! Tak Češi nakonec z tohoto duelu neodejdou s prázdnou!
Tým Česko právě vstřelil branku! Výborně, je srovnáno! Prvním střelcem národního týmu na mistrovství světa se stává DOMINIK KUBALÍK!
Tým Česko právě vstřelil branku! Je to doma, veliký obrat předvedli Češi a berou bonusový bod!
Červenka v obrovské šanci minul poloprázdnou branku! To je velká škoda...
Tým USA právě vstřelil branku! To je ohromná škoda!

A rovněž hokejoví komentátoři zohledňují divácké emoce:

- (21) Čeští fanoušci propukají v jásot!
Český tlak sílí a cítí to i fanoušci. Po zakázaném uvolnění Slováků byli pořádně slyšet a ženou své oblíbence za vyrovnávací trefou.
Čeští fanoušci si užívají tento veliký zápas! Hned úvodní duel českého týmu přinesl ohromné drama.
Tým Česko právě vstřelil branku! To je cenná výhra! Fanoušci děkují českému výběru za skvělý výkon a hlavně výsledek!

4. Emocionalita v diskusních fórech fanoušků

Názorová a diskusní fóra oplývají emocemi fanoušků (píšících účastníků) nesrovnatelně více než samotné přenosy – a to emocemi pozitivními i negativními. Emotivní vyjádření jsou nejčastěji adresována hráčům, ale leckdy i trenérům či majitelům klubů (ačkoli adresovanost je tu pouze nepřímá, přímými adresáty jsou partneři v diskusním fóru). Nabitě emocemi jsou především projevy oddaných fanoušků, kteří povzbuzují svůj tým nebo národní mužstvo, např. *Plznička je nej nej nej pražáci; Tak Slovanisti hurá a doberte tu historickou Spartu...*

- (22) Jiri Finkous, Praha: jeden malej gol pls
Rostislav Kala, Ostrava: Kluci, vydržte, máte na ně!
Jan Votík, Čelákovice: Pojdme hoši bojovat jako s Kanadou
Petr Štěpán, Liberec : Hoši bojovat!!!!
- (23) Jan Tůma, Praha 6:
No nic , sezona na ho.no . Nebudem brečet nad rozlitym mlíkem , navstevnost v pevnosti letna vynikajici . Spartani na fotbal chodej a sou verni Pravej Spartan

je a Bude vzdycky Fanousek !!! Nikdy neopustim , nikdy nezradim , vzdycky tam v ochozech budu , proste jedem dal . This is SPARTA !!! :)

(24) Petr Baránek, Slaný:

Tak a ted si podame Plzeň každej mel ze Sparty srandu ale sme zpátky ve hře a Plzeň dostane na Letny trojcku Spartička ole.

Povzbuzování v průběhu sportovní události přechází pak někdy v nadšené hodnocení dosaženého výsledku po skončení zápasu. Zde použijeme ukázkou z jiného sportu, reakce fanoušků tenisových při utkání Fed Cupu mezi Petrou Kvitovou a Belindou Bencicovou (11. 2. 2018):

(25) **Tereza Novotná:** joooooo 🏳️

Petr Strait: Zatím Petra výborně! Jsem zvědav, kdy se objeví první hejtovani se snahou shodit její výkon nekvalitní hrou Bencic? 😊

Tereza Novotná: šmarjá , doraž to Petro! 😞

Ola Nováková: 🍀🍀super holkyyyy,velká gratulace!!!🍀

Zdeněk Beránek: Super Petra. Holky tenisovky jsou opravdu skvělé! Díky za krásný zážitek.

Veronika Koukolská: Holky skvělý, je to parádní úspěch!

Pochvalných, děkvných a blahopřejných reakcí na zápasy a závody nacházíme samozřejmě víc, v různých sportech – např. u fanoušků hokeje (26, 27) nebo v současné době u nás populárního biatlonu (28):

(26) Vlastimil Konečný, Dolní Kounice: Nejlepší zápas šampionátu. Hoši děkujem.

Jaroslav Řežábek, Sázava: Kluci děkujeme, jste super, i za předchozí zápasy díky!

(27) **Pavel Řežábek** ⁵²⁸²: Je to domaaaaaaaa (22:43)

Tomáš Vaverka ⁷¹⁰²⁴: Pastáááá (22:43)

Karel Houska ⁸⁷¹⁰²: PARÁDA !!!!! (-:))) (22:42)

Jan Todorovič ⁹⁵¹⁷²: joooooooooo (22:42)

(28) **Přemek Homola:** Za mě naprosto **supr**, kdo čekal po začátku týhle sezony, že budeme mít ze dvou závodů dvě medaile?

A dnes sedmý místo **supr**, ta konkurence je obrovská, nechápu proč si někteří fanoušci myslí, že uspět můžou jen naše holky :)

A ty naše mladice taky **supr**, škoda jen Evičky rychlostřelkyně, že jí to teď nepadá.

Kritických reakcí nacházíme asi ještě víc než těch nadšených (což samozřejmě leckdy souvisí i s výkony našich sportovců). Kritika je „adresována“

(opět nepřímou) v drtivé většině hráčům, ale dost často i rozhodčím, někdy trenérům či majitelům klubů (Daniel Křetínský ve fotbalové Spartě). Zde, ale i jinde při sledování emotivních projevů ve sportovní sféře se nabízí k úvaze otázka vztahu emocionality a expresivity (srov. k tomu Klingová 2018): některé kritické reakce jsou sice emocionální, ale uměřené a výrazově střídme, jiné jsou silně expresivní či dokonce vulgární. Nejprve uvedu příklady kritiky více nebo méně emocionální, ale nikoli výrazně expresivní:

(29) (29) Jindřich Židlík, Kadaň: Hrajou krásně, hurá Moravčík krásné dva body za asistenci, ale co se na světě hraje hokej hraje se na goly a né na krásu. Jdu se uklidnit na pohádku..

Martin Liška, Planá: Ostuda, jinak to nelze nazvat, jeden Američan nás porazí.

Václav Janda, Vrchlabí: Pro někoho možná dobrý, ale FOTBAL PLÁČE !!!!!!!Nedá se na to vůbec koukat, připomíná to destruktivní styl, s technikou míče to nemá nic společného.

Jiří Basl, Rokycany: tak fotbal se nekonal, spíš nakopávaná na oraništi, nitta hráč zápasu, nepochopím zahustela, když ví že je to pod videem že tuto udělá...

Následují příklady kritiky expresivní, s hojnými vulgarismy, nejprve na adresu hráčů. Jak je běžné v elektronické komunikaci, někteří pisatelé vulgarismy eufemizují vytečkováním:

(30) Jaromír Lavička, Most: No, jsem okouzlen hrou našich Mamánku. Oni že chtějí metááál? Ani teda omylem! Náhodná výhra nad slováčky a pak už nic. Ostuda. Blaničtí hokejisté,návrat.Ihned! Náš hokej je v **prd...!!!!!!!!!!!!!!!!!!!!**

Ivo Hlaváček, Znojmo: oslabení v půlce zápasu? Jděte **do prdele**.

Vladimír Vácha, Litvínov: Hod'te tam ručník **k.kotil!**

Libor Chmelař, Přerov: To jsou ty skvělé naše hvězdy..... Červenka, PLEKANEC....
Nasrat.

Častá je také kritika trenérů, resp. trenérů (zejména hokejového trenéra Jandače) i hráčů:

(31) Roman Vašut, Rožnov pod Radhoštěm: Naši repre vede jako kapitán **zkurvená** choroba prasat !!! A furt ho tam ti treněři staví....

Milan Petřík, Plzeň: no konečně, to co dneska předvedli byla křeč, ty hrubky v obraně, obranná hra všeobecně, bez střelby, nebo střelba metr dva od branky, snaha dát branku do prázdné, hroznej hokej, aspoň bude ve městech klid a pořádek a spotřeba piva se o něco sníží, jediná dobrá zpráva je, že Jandač už letí

A výrazně zastoupena je samozřejmě kritika rozhodčích:

- (32) Vlastimil Bajnar, Olomouc: Ten slepenec pruhovaných **parchantu** hlavně z Kanady a Ameriky píská jenom to co chce našeho podrazí a nic vzápětí se neumí Švýcar vyhnout a náš jde ven stačilo dívat se na zápas Slovensko-Rusko tam to pískali taky na jednu stranu a to jsme Kanadu porazili během 5 minut 3 naši vyloučení to není samo sebou vadí jim tam snad naše mužstvo našeho faulují a rozhodčí zase nic.

Tomáš Vlasák 44996: Ani omylem, kde je žlutá za herectví? (18:30)

Milan Hoffmann 76922: Nevím, co ještě by videorozhodčí potřeboval, aby doporučil penaltu... Ruce Krále na zádech Pernici. Strčení do hráče... :_((((18:30)

Milan Hoffmann 76922: Faul Krále na Pernicu... (18:28)

A rozhorlení fanoušci nešetří ani majitele klubů, vedení klubu, vrcholový management; jejich kritičnost na sebe bere různé podoby, od ironie, po množství (eufemizovaných) vulgarismů. Následující ukázky pocházejí od nespokojených fanoušků Sparty a představují hlavně kritiku majitele klubu Daniela Křetínského (familiárně označovaného jako „Křetřa“):

- (33) Petr Batušek, Hrádek nad Nisou: Na víc jsme letos neměli děkujeme pane Křetinský doufám že v létě zase dotáhnete nějakého TOP trenéra ze zahraničí, měl jste angažovat Uhrina ml. vyšlo by to nastejno a ještě by byl levnější.

Jan Tůma, Praha 6: Tragická sezóna o druhém poločase. Křetinský ty **Koko.e** jeden si bankéř a akcionář máš prachy tak si nekoho najdi kdo ti ten klub povede , ty nemáš na to aby si vybíral hráče a trenéry , třeba Ivana Haška nebo toho Pepíka Chovanců ale určitě né pana Šťastného (se vším respektem). Fotbal na úrovni ACS nemůžeš dělat ty ty kluku ušatej. Jinak gratulace Plzni.

Jan Tůma, Praha 6: Dalsi vec je, jak to ze mame tolik zranenych , co je to **kur.a** na sparte za fyzioterapeuty a doktory. driv tomu sefoval Eda Poustka a kluci byli O.K. a ted kazdej zapas nejakej **prus.r** !

Rudolf Lhota, Praha: Pokud hodlají hrát dál tak jako tenhle ročník tak by měl Křetřa všechny poslat do Běčka Holoubkovi **libat pr.** aby se vrátil a do příští sezóny poslat na předkola a ligu juniorku a možná by to dopadlo líp než s touhle bandou co si myslí že zápas vyhrajou jen tím že nastoupěj a soupeř se **pos..** z toho že maj na sobě rudej dres a nwm kolikrát vyšší plat jaký bych jim taky změnil podle výkonů.

Svatomír Novák, Kroměříž: Největší **dřeváci** ligy. Sparta nakoupí fůru **kopyt** a pak není schopna dát ani gól, nebo maximálně jeden gól, aby uhráli plichtu. Sparta už není schopna ani porazit poslední tým ligy. Letošní EL bude zase jen o dvou utkáních.

Zatím uváděné ukázky poněkud jednostranně navozovaly dojem, že fanoušci (čtenáři přenosů), ať už v průběhu zápasu hodnotí jednotlivé situace

a akce, nebo ať po skončení utkání hodnotí výsledek, se ve svých reakcích vesměs shodují, že jde o sdílené prožitky, které vedou buď k pochvalným a nadšeným, nebo negativním a kritickým soudům. Vždycky ale taková shoda nepanuje. V ukázce (34) (výměnu názorů ve všech ukázkách čti zdo-la) účastnice Iva Večeřová neústupně trvá na svém přesvědčení, že se naši hokejoví reprezentanti na zápas „vyflákli“, zatímco ostatní diskutéri jí tento názor vyvracejí. Ukázka (35) má naznačit, že někdy bývají diskuse i názorově smíšené (aniž by účastníci reagovali jeden na druhého, ke vzájemné interakci tu téměř nedochází) – většina fanoušků tu reaguje na výkon našich hokejistů nadšenými výkřiky, pouze účastník Jan Hažmuka do celého sledu replik vnáší kritický tón (*Růžička ven – neschopnost; Kubálku táhni, když na to nemáš...*). V dalších diskusích lze zaznamenat i ostřejší, přímo konfliktní názorové střety (samozřejmě především u zápasů domácí fotbalové Fortuna ligy, mezi fanoušky různých klubů);³ ukázka (36) svědčí o tom, že při přenosu utkání Sparta Praha – Sigma Olomouc se čtenáři přenosu přirozeně neshodnou v názoru na výkon rozhodčího a na to, že nařídil dva pokutové kopy („pentle“, tj. penalty) proti Olomouci, které ovlivnily vítězství Sparty.

- (34) **Iva Večeřová** ⁵⁰⁸⁴¹: VYFLÁKLI...na tom trvám (19:48)
Jan Majzner ¹⁶⁷⁶²: nevyflákli se na to, ale bylo vidět, že měli trému a padlo to na ně... i s Rusama hráli líp (19:19)
Hana Ulrychová ⁹⁰³⁸⁸: tedy tvrdit, že se na to vyflákli, to je síla. Byli prostě horší (18:47)
Marek Šimon ²⁴⁷⁸⁸: Iva: hráli celkem dobře (18:46)
Iva Večeřová ⁵⁰⁸⁴¹: Antonín Ševčík 76331: Já? nebyl důvod..hráli jsme dobře..až na dnešek..nejdůležitější zápas a oni se na to vyflákli... (18:44)
Antonín Ševčík ⁷⁶³³¹: Iva Večeřová: Brečíš tu už několik zápasů. :-D (18:43)
Iva Večeřová ⁵⁰⁸⁴¹: Antonín Ševčík 76331: myslím, že nikdo nebrečí..po tak mizerné hře mně to letos ani nemrzí...hráli dnes fakt pod psa...velké zklamání (18:42)
Antonín Ševčík ⁷⁶³³¹: Jdu si číst na NET jak čehůni brečijó, že prohráli. :-D :-D :-D (18:41)
- (35) **Karel Houska** ⁸⁷¹⁰²: Supéér :-) (6:48)
Jan Majzner ¹⁶⁷⁶²: JOOOOO (6:48)
Vladislav Nohejl ⁷⁸⁷⁸¹: jooo (6:48)
Jan Hažmuka ⁶³⁶⁵: Jooooooooooooo Francouz (6:48)
Jan Hažmuka ⁶³⁶⁵: Proc Kundratek? Taky to tak dopadlo (6:47)
František Chmelář ⁶⁸⁰: Jupí!!!!!!!!!!!! (6:47)

³ Ke konfliktům mezi fanoušky srov. řadu příspěvků ve sborníku s příznačným názvem *We love to hate each other* (Krovel, Roksvold 2012).

Jan Hažmuka ⁶³⁶⁵: Kubalku tahni, kdyz na to nemas (6:47)

Jan Hažmuka ⁶³⁶⁵: GOOOOOOOOOL Koukal (6:45)

Jan Hažmuka ⁶³⁶⁵: Ruzicka ven - neschopnost, naprat puk do brankare (6:44)

- (36) Richard Plachý, Zlín, 16.3., 19:22: Že vás to furt baví tak na sebe štěkat... Olomouc dala gól z „první“ střely na branku, pak začal beton, jasná ruka, pentle, druhá taky jasná... Dokud vedla Olomouc žádný ručoch tu nebrečel...

Milan Papula, Sobáčov 50, 16.3., 19:17: Ale co zase Spartě museli pomoc rozhodčí jako obvykle.

Zdeněk Hrubý, Opava, 16.3., 19:16: No dvěma penaltama otočit skóre a pak ještě pro jistotu vytáhnout červenou, tomu říkám majsterštyk. S takovou bude Sparta za chvíli mistrem.

Petr Sova, Bělkovice – Laštany, 16.3., 19:12: Být to na opačné straně nepískne ani jednu.

Lubomir Zapletal, Kolin, 16.3., 19:12: Janků: nesu zapskle ale ona by se stejně nějaká penalta našla, Sparta přece nemůže doma prohrát, sragory!!!

Robert Kučera, Chlumčany, 16.3., 19:08: Sice jsem slávista ale pentle naprosto jasný.

Radek Janků, Praha 8, 16.3., 19:07: Zapletal jsi jen zapšklej:))Pentle jasný.

Richard Plachý, Zlín, 16.3., 19:06: Jako ruku na srdce, za obě pentle si Olomouc může sama... Ruka evidentní a Jemelka smolně trefil místo míče Tetteha...

Lubomir Zapletal, Kolin, 16.3., 19:05: Ať jdou do řiti,pražáci, když to jinak nejde je tu rozhodčí a penalty, Sigma jedeeeeeem!!

Radek Janků, Praha 8, 16.3., 19:05: Je vidět že v Brně nemáte o2 ,ptž penalta jasná.

Milan Papula, Sobáčov 50, 16.3., 19:03: Samozřejmě že proti Spartě bi penaltu nepiskl.

Otto Bouz, Teplice, 16.3., 19:02: to je náhodička když to nejde jinak tak pomůže rozhodčí je to až trapný jak to pražákům funguje!!

5. Emocionalita na jednotlivých internetových serverech

Už jen stručně tu mohu naznačit, že v přístupu ke sportovním přenosům se liší jednotlivé internetové servery – a snad ještě více názorová fóra fanoušků. Především komentátoři serveru Sport.cz (ale např. i Sport.Aktualne.cz, někdy i Livesport.cz) komentují jednotlivé momenty utkání a závodů dost podrobně, segmenty jsou rozsáhlejší, i jejich počet je obvykle větší – a komentátoři se

zde nevyhýbají ani emocím, nadšenému nebo zklamanému hodnocení, superlativům apod. Na druhé straně především komentátoři serveru Sport.IDnes.cz (a ev. Sport.Lidovky.cz) komentují střízlivěji, střídmě, vyjadřují se dost lakonicky, jednotlivým akcím přiřazují spíše kratší textové jednotky, jejich komentáře jsou více výběrové a méně emocionální. Srovnej:

- (37) Sport.cz: Barbora Strýcová hraje **skvěle!** Znovu musela u sítě hrát **nesmírně těžký** volej, ale zahrála jej **fantasticky** a smečí ukončila výměnu.

Sport.IDnes.cz: Strýcová úspěšně zasměčovala na síti. (Siniaková – Strýcová, Roland Garros, 1. 6. 2018)

Sport.cz: Kateřina Siniaková si **krásnými** forhendy k základní čáře připravila přechod k síti a **parádním** volejem si zajistila fiftýn.

Sport.IDnes.cz: Siniaková na soupeřku tlačila a nakonec zakončila výměnu u sítě. (Siniaková – Strýcová, Roland Garros, 1. 6. 2018)

Markantně rozdílné jsou i diskuse na fórech fanoušků: na Sport.cz leckdy rozvedené, obsáhlejší reakce, obsahově i formálně více propracované; viz v (38) diskusi J. Vondry, D. Slívy a J. Maška. Zatímco na Sport.IDnes.cz (39) mají „diskuse“ formát internetových chatů, příspěvky mají daleko častěji podobu emocionálních výkřiků, příliš na sebe nenavazují:

- (38) Sport.cz:

Josef Vondra, Nymburk, 26.5., 18:49: Další tragikomický výkon fotbalistů Sparty. Mužstvo, které usiluje o evropské poháry nastupuje s jedním útočníkem a nakonec mohli bejt rádi, že nedostali tři. Obrana i jen s průměrným golmanem tragická. Posily se v tom chaosu vytrácejí. Mužstvo nemá systém, řád, rychlost a kondici !!!!

Daniel Slíva, Praha, 26.5., 18:44: Nejlepší hláška je: „my sme Sparta“. To sice ano, ale to je právě ten základ problému, myslet si, že „my sme Sparta“, kdo je víc, je velká chyba.

Jiří Mašek, Děčín, 26.5., 18:34: Druhé předkolo? Přes koho chceme přejít? Snad možná přes jedenáctku jednonohých invalidů. Ten spolek přeplacených dřeváků, ten nikdo neprobudí. Být Křetinským, patřičně bych „upravil“ výplaty...

- (39) SportIDnes.cz:

Karel Houska ⁸⁷¹⁰²: Francouz fantastickej (6:49)

Jan Majzner ¹⁶⁷⁶²: nerozbijte šatnu :D (6:48)

Jan Majzner ¹⁶⁷⁶²: ami go home (6:48)

Karel Houska ⁸⁷¹⁰²: Supéér :-) (6:48)

Jan Majzner ¹⁶⁷⁶²: JOOOOO (6:48)

Vladislav Nohejl ⁷⁸⁷⁸¹: joo (6:48)

František Chmelař ⁶⁸⁰: Jupí!!!!!!!!!!!! (6:47)

6. Prostředky vyjadřování emocionality a hodnocení

Veškeré uvedené rozdíly je ovšem třeba brát s rezervou a nelze je absolutizovat, protože velkou roli tu jistě hrají i individuální přístupy jednotlivých komentátorů. Ty je však obtížné hodnotit nebo srovnávat, neboť se jich zřejmě střídá u přenosů na hlavních serverech poměrně hodně a leckdy ani není uvedeno jejich jméno. Přesto lze zkonstatovat, že výpovědi na IDnes (a ev. Lidovkách) tedy obsahují méně hodnotících výrazů, zatímco na Sportu oplývají zejména adjektivy s pozitivní sémantikou, intenzifikačními přívlastky jako *šikovný, výborný, výtečný, vynikající, skvělý, znamenitý, geniální, veliký, nádherný, parádní, dobrý, ohromný, krásný, hezký, pohledný, elegantní, kvalitní, precizní, odvážný, bezchybný, stoprocentní, suverénní, bravurní, famózní, fantastický, neskutečný, neuvěřitelný; přesný, svižný, rychlý, bleskový, pohotový; obrovská, obrovitánská (šance, příležitost)*. Patří sem ovšem i vzrušená zvolání jako *bravo*. Komentátor Sport.Aktualne.cz, který provázel přenosem fotbalového utkání Anglie s Belgií na MS v Rusku (28. 6. 2018), si oblíbil hodnotící výraz *zajímavý (zajímavý centr, zajímavá přihrávka, zajímavé zakončení, rohový kop letěl do zajímavého prostoru...)*. Negativní hodnocení jsou zastoupena podstatně méně: adjektivy *slabý, nepovedený, bídný, prachbídný, hrůzostrašný, šílený, nepříjemný, nešťastný, zaskočený, opařený*, ale i např. slovesy (*zmatkoval, zpackal, zazdil*), substantivy (*debakl, demolice, šok*) a adverbii (*bohužel, naneštěstí, škoda*). Adjektivum *nebezpečný* může do komentáře vnášet hodnocení pozitivní i negativní (podle toho, které z mužstev např. „vyšle nebezpečnou střelu na branku“). Emocionalita je ventilována tučným písmem (používaným při vsítění gólu), velkými písmeny, množstvím vykřičníků, jež zakončují četná zvolání: *Tak tohle si nikdo z hráčů ani fanoušků Slavie nepřál!, To je začátek jako z pekelného snu!, To byl zápas!, Tak na tohle se bude dlouho vzpomínat!, To je radosti na Letné!* Zvolání mají často podobu neslovesných výpovědí: *Obrovský zvrat!, Elektrizující euforie v Edenu!* aj. Nezřídka jde o celé série takových výkřiků (tří, čtyř). Jediné minutě jednoho z fotbalových utkání komentátor přiřazuje dvě zvolání, z nichž druhé vyvrací to první: *Penalta pro Bayern! – Tak nakonec ne!* Ostatně situace, kdy je vstřelen gól nebo nařízena penalta, ale po využití videa rozhodčí svůj výrok odvolávají, vyvolávají vždy velké výbuchy emocí: u komentátorů, ale především u fanoušků.

Pokud jde o příznačné výrazové prostředky, které jsou v tomto typu komunikace (mezi komentátorem a fanoušky i mezi fanoušky navzájem) nositeli emocionality, ve výše uvedených ukázkách už se objevily vulgarismy,

příznačné prvky expresivního lexika, např.: *to jsou prasata, Costa je prase, beton jako prase, zde vidíte slávistický prasata; fotbalová žumpa; vy sešívání prdáci; neskutečnej dobytek; ta Stupka Plzeň...* Ale přinejmenším v některých názorových fórech se za vulgarismy vyhazuje, pak se objeví:

Tento příspěvek byl smazán redakcí, protože odporoval pravidlům názorového fóra. Opakované porušování pravidel může mít za následek zablokování účtu.

Proto podle zvyků elektronické komunikace dochází k hojně grafické eufemizaci vulgarismů: *de.il, dite do prd.e, osobně je kopal do prde.le, do pr.čic, to je vpr; ty voe, to je průs.er, pičeee, ku.va gol, co je to kur.a; měl by mu líbat pr. aby se vrátil; no nic sezona na ho.no; k:koti; Křetínský ty Koko.e jeden...* A zde je na místě zdůraznit, že máme co do činění s komunikací hybridního charakteru: sportovní, mediální, ale zároveň v plné míře elektronickou. Elektronická komunikace vykazuje četná sémiotická specifika, z nichž fanoušci samozřejmě k vyjadřování emocí využívají hlavně emotikony, ale i další prostředky grafické a vizuální (obrázkové).

7. Závěr

Závěrem lze shrnout, že emoce jsou nedílnou součástí sportovních utkání a závodů i jejich sledování a že souvisí i se zábavní funkcí, kterou tato komunikační sféra v životě společnosti plní. K výzkumu jsem využila data z on-line sportovních přenosů a doprovodných diskusí fanoušků na internetových serverech a pokusila jsem se naznačit distinkce, které by stály za speciálnější analýzou. Odlišné jsou projevy emocí u komentátorů a fanoušků; záleží také na vztahu těchto subjektů k jednotlivým typům sportovních událostí (národní reprezentace, klubové týmy; olympijské hry, mistrovství světa a Evropy, Liga mistrů či Evropská liga, tenisový Fed Cup nebo grandslamy, domácí fotbalová a hokejová liga)⁴ a ke stěžejním situacím (vstřelení, ev. nevstřelení gólu; závěry zápasů a závodů). Do hry vstupují i příznačné rysy elektronické komunikace a rozdílné profily jednotlivých internetových serverů. Exponovaná emocionalita vede k užívání výrazových prostředků hodnotících

---

⁴ Tady je třeba počítat s typologií fanoušků, jak ji nabízí např. Giulianotti (2002): je rozdíl mezi projevy zarytých fandů jednoho domácího klubu (spartánů, slávistů), těch, kdo se identifikují hlavně s národní reprezentací, nebo těch, kteří fandí špičkovým klubům zahraničním.

(pozitívnych i negatívnych) a expresívnych (všetne vulgarismů), a to nejen prostředků jazykových, ale i neverbálních.

Literatura

- Bočák M., Mergeš J., Sasák P., 2019, *Súčasný mediálny šport (Tri prieniky do fungovania športu v televízii)*, Prešov.
- Bühler K., 1934, *Sprachtheorie. Die Darstellungsfunktion der Sprache*, Jena.
- Čmejrková S., 2019, Emoce v jazyce a komunikaci. – S. Čmejrková, *Jazyk a dialog. Výbor z textů*, Praha, s. 96–116.
- Daneš F., 1987, Kognitivnost a emocionálnost v promluvové interakci. Teze přednášky v JS v Praze dne 6. 11. 1986, „*Jazykovědné aktuality*“, 24, č. 1–2, s. 24–27.
- Daneš F., 1994, Involvement with language and in language, „*Journal of Pragmatics*“, 22, s. 251–264.
- Daneš F., 2000, Cognition and emotion in discourse interaction: a preliminary survey of the field. – F. Daneš, *Jazyk a text II*, Praha, s. 210–224.
- Giulianotti R., 2002, Supporters, followers, fans and flaneurs. A taxonomy of spectator identities, „*Football Journal of Sport and Social Issues*“, 26, č. 1, s. 25–46.
- Hoffmannová J., 2018, On-line sportovní přenosy jako hybridní žánr, „*Jazyk a kultura*“, 9, č. 35, s. 29–38.
- Hvížďala K., 2016, Mediální krajina v postfaktuální době: Pasti a šance. O úloze médií v demokratické společnosti, „*Host*“, 32, č. 7, s. 43–48.
- Chovanec J., 2018, *The Discourse of Online Sportscasting. Constructing Meaning and Interaction in Live Text Commentary*, Amsterdam – Philadelphia.
- Jakobson R., 1960, Linguistics and Poetics. – *Style in Language*. Ed. T. Sebeok, Cambridge, Mass., s. 350–377.
- Kaderka P., 2010, Slovo a obraz, racionalita a emocionalita. – *Užívání a prožívání jazyka. K 90. narozeninám Františka Daneše*. Ed. S. Čmejrková, J. Hoffmannová, E. Havlová, Praha, s. 83–89.
- Kaaser E., 2016, Das postfaktische Zeitalter, „*Neue Zürcher Zeitung*“, 21. 8.
- Keyes R., 2004, *The Post-Truth Era*, New York.
- Klingová J., 2018, Emócie a emocionálnosť v mediálnej interakcii (so zameraním na jazyk mediálneho športu), „*Jazykovedný časopis*“, 69, č. 2, s. 141–174.
- Krøvel R., Roksvold T. (eds.), 2012, *We Love to Hate Each Other. Mediated Football Fan Culture*, Göteborg.
- Lavric E., Pisek G., Skinner A., Stadler W. (eds.), 2008, *The Linguistics of Football*, Tübingen.
- Mergeš J., 2016, *Textové stereotypy komentátorského prejavu v priamych TV prenosoch z futbalu*, Prešov.

- Mrázková K., 2013, Emotivní funkce a lexikální expresivita v současné české publicistice. – K. Klímová, I. Kolářová, J. M. Tušková, I. Martinec, D. Kroča, *Stylistika v kontextu historie a současnosti*, Brno, s. 199–207.
- Müller T., 2007, *Football, Language and Linguistics. Time-critical Utterances in Unplanned Spoken Language, Their Structures and Their Relation to Non-linguistic Situations and Events*, Tübingen.
- Orgoňová O., Bohunická A., 2018, *Interakčná štylistika*, Bratislava.
- Postman, N., 1999, *Ubavit se k smrti. Veřejná komunikace ve věku zábavy*, Praha (původní vydání *Amusing Ourselves to Death*, Viking Penguin 1985).
- Pražský lingvistický kroužek, 1970, Teze předložené Prvému sjezdu slovanských filologů v Praze 1929. – *U základů pražské jazykovědné školy*, ed. J. Vachek, Praha, s. 35–65.
- Roether D., 2018, *Pociťovaná realita*. Předneseno na Frankfurtském dnu online žurnalismu 25. 4. 2017; shrnutí přednášky zveřejněno na webu pražského Goethe-Institutu r. 2018, bez bližší datace: <https://www.goethe.de/ins/cz/cs/kul/the/ktx/21446204.html> [data dostěpu: 6. 4. 2021].
- Slančová D., Slančová T., 2014, *Reč pohybu, autority a súdržnosti*, Prešov.
- Zima J., 1961, *Expresivita slova v současné češtině*, Praha.

*Emotionality and expressivity, critique and evaluation
in live sports commentary and fan reactions*

Emotions are an indelible part of both doing sport and watching sports events. The expression of them is one factor enabling the communicative sphere to fulfil its societal entertainment function. The research for the present paper is based on data from live sports commentaries and the accompanying Internet-based fans' discussions, with the aim of indicating certain distinctions. Expressions of emotion differ between commentators and fans, and also depend on the relationship between these subjects, individual types of sporting events (national teams, club teams, the Olympics, World and European Championships, football Masters' League or the European League, the tennis Fed Cup or Grand Slam tournaments, domestic football and hockey leagues), as well as critical situations (scoring or missing a goal, the final scores of the events, losing or winning matches). Significant features of electronic communication also contribute to the expression of emotions, with the varying profiles of individual Internet forums playing a role here, too. This high-profile emotionality leads to the use of both evaluative (positive and negative) and expressive means (including vulgarisms), not only linguistic, but also non-verbal ones.

Key words: *live text sports commentary, sports fan forums, emotions, evaluative and expressive means, vulgarisms*

